

BYGGVÄSTEN

TIDNING TILL MEDLEMMAR I BYGGNADS VÄST ÅRGÅNG 11 #4 DECEMBER 2020

Våga ställ frågan om medlemskap

Bra för dig
om kompisen
går med

Josef tar
snacket
om facket

Ett skydds-
ombud med
[bygg]kurage

Många
mäter bra
trots Corona

6

5 Styrkan i att vara många

Nu i december har vi förhoppningsvis nya kollektivavtal och en löneökning, både retroaktivt och framåt. Hur bra avtal vi får beror på hur många medlemmar vi har.

6 Tar alltid diskussionen

Josef Arvidsson är skyddsombud och brukar gå på kretsmöten i Göteborg. Där får han kraft till att ta diskussionen om fackliga frågor på arbetsplatsen trots att det ibland kan vara tufft.

3 KRÖNIKA: "Ingen lyssnar om vi inte är många."

4 Vågar fråga. Emil Josse är skyddsombud och MB och frågar alltid alla kollegor om de är medlemmar i Byggnads.

7 Frivillig värvare. Ingemar Hård anmälde sig frivilligt som medlemsvärvare.

8 Nöjda skyddsombud. Både Christer Carlsson och Kjell Fredriksson är nöjda med det stöd de får som skyddsombud.

8 KRÖNIKA: Företagshälsovården lever inte upp till kraven.

10 Byggekurage. Linus Larsson är ambassadör för en bättre psykisk arbetsmiljö.

12 Brände ut sig. Lennart Tafsaung mår psykiskt dåligt på jobbet, men fick inte tillräckligt stöd av sin arbetsgivare.

14 Högt tryck på skolan. I Tranemo är det fullt söktryck till byggprogrammet.

15 Löner. Många mäter bra trots Corona.

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Adress: Byggvästen
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Redaktör: Peter Gustafsson
[text och bild om ej annat anges]

Telefon: 010-601 14 39,
Mail: peter.gustafsson@byggnads.se

Utgivning: Fyra nummer per år.
Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Tryck: Exakta.

Byggnads Väst

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR:
GÖTEBORG (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG

BORÅS
Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

HALMSTAD
Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

SKÖVDE
Box 417 [Besök: Torggatan 18, vän 3]
541 30 Skövde

TROLLHÄTTAN
Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
[8-12 även dag före "röd dag"/afton]
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12
Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi hittar en tid som passar bäst.

Telefontider på samtliga kontor:
Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15
[Medlemsservice 9-12]

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider: Ersättning, medlemskap
och avgifter, månd-fred: 9-11

Utlandsarbete: Månd, onsd och fred: 9-11

Omprövning eller överklagan:

Månd-fred: 9-11

**Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog
Kassakort skickas till:**

Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG
Alla övriga handlingar till:
Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

1

Emil Josse när han var med och byggde Lisebergs nya hotell i Göteborg. Nu är han tillbaka i Halland och pendlar inte längre. Men han gillar variationen på de stora byggena i Göteborg.

Styrkan kommer från alla er medlemmar

Byggnads är en stark och inflytelserik fackförening. Vi är med och sätter agendan och påverkar beslut. Vi kan som exempel fundera på hur hanteringen av anställningstryggheten skulle sett ut om inte vår ordförande Johan Lindholm varit tydlig och kraftfull i sin ståndpunkt att vi behöver en starkt anställningstrygghet, inte en försvagad.

Frågan vi kan ställa oss är om det är Johan som person många lyssnar på? Svaret på det är nej. Detsamma gäller den styrka ombudsmän och förtroendevalda visar på arbetsplatserna dagligen. I allt från förhandlingar till lönefrågor och skyddsarbetet.

DET SOM GER oss kraft är ni medlemmar. Det är antalet medlemmar som ger oss tyngd att skapa bra avtal som leder till att vi har bra löner och kan öka arbetet för ordning och reda och en god arbetsmiljö.

Därför är det viktigt att alla som omfattas av våra avtal är medlemmar. För att nå det som kallas en hög organisationsgrad behöver vi alla hjälpas åt. Vi anställda i organisationen har ett extra stort ansvar för medlemsvärvning och att frågan om medlemskap ständigt är på bordet.

"Kavla upp ärmarna och hjälp till att göra oss starka."

För utan en stark och hög organisationsgrad blir vi försvagade. Då spelar det ingen roll hur duktig ombudsmannen, den förtroendevalde eller för den delen Johan är – ingen kommer lyssna om vi inte är många.

VI SER I dag hur hela byggbranschen förändras på ett sätt vi inte gillar. Vi ser långa led av underentreprenörer och uppdelning av våra yrken i små enkla sysslor där utbildning i vissa lägen saknas eller inte behövs.

Detta riskerar att leda till att vi tappar i löneutveckling och att vi får en sämre arbetsmiljö. Vi får också svårare att skydda arbetare från att bli utnyttjade.

VI HAR ETT gigantiskt arbete framför oss. Ett arbete där vi måste skapa ordning och reda i hela branschen.

För att klara detta behöver vi bli ännu starkare och det blir vi genom en högre organisationsgrad. För det spelar ingen roll hur bra avtal eller andra dokument eller liknande vi skriver. Utan medlemmar i ryggen lyssnar ingen på oss!

SÅ HJÄLP TILL att göra oss starka.

Hur ser det ut på din arbetsplats där du jobbar?

Hur är det på de arbetsplatser där du förhandlar?

Hur är det på övriga företag på din arbetsplats?

Kavla upp ärmarna och gör oss starka för då kan vi förändra branschen och göra den bra och trygg igen.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads väst

Ett telefonnummer för fackliga frågor:

010-601 10 00

SKA BOCKA. Emil Josse förbereder för bockning av armeringsjärn.

EMIL JOSSE.

Pratar ofta om **medlemskapet**

Emil Josse från Halmstad är Betongarbetare på NCC. För honom är det självklart att vara med i Byggnads.

I somras och höstas var Emil med och byggde Lisebergs nya hotell i Göteborg. I september höll de på med slutdelen av betongarbetet med bottenplattan. – Jag trivs med omväxlingen och problemlösningen som vi har som betongarbetare. När jag gick i gymnasiet var jag ensam i min årskull och jag gillade att vara unik. Det var roligt att göra något som ingen annan på skolan gjorde.

DE FLESTA PÅ NCC är medlemmar i Byggnads. – Om det kommer fram att någon inte är medlem på arbetsplatsen frågar vi alltid varför och om det är ett medvetet ställningstagande, säger Emil. – Ofta är det yngre personer och de kanske inte är insatta i hur en fackförening fungerar. Han förstår om någon har synpunkter på Byggnads.

EMIL JOSSE ÄR BÅDE skyddsombud och MB och har gått flera av Byggnads utbildningar som Påfarten, Bam, MB och även tredagarsutbildningen "Vägen framåt". **"Jag brukar propa på att de som inte är medlemmar i alla fall ska gå Påfarten. Det är en bra möjlighet och investering att lära sig mer om facket och det är Byggnads som betalar för den dagen."**

– Jag har själv inte alltid varit lika aktiv som jag är nu. Jag har själv ifrågasatt facket, men jag har aldrig ifrågasatt mitt medlemskap. Ju äldre jag blir desto mer börjar kuggarna rulla. Många som ifrågasätter facket har inte riktigt bra koll. Förlusten om vi inte skulle ha ett fackförbund är så mycket större än de 600 kronorna det kostar att vara med. Då måste var och en strida för sig själv. Han har även hoppat på en yrkeshög-

skola och började läsa till anläggningsingenjör med inriktning på väg och vatten. Men utbildningen var inte riktigt vad han tänkte sig och han återvände till NCC. – Det var synd. Jag har ett intresse för att bygga och konstruera. Det intresset väcktes redan när jag var liten och växte upp på en hästgård. Där byggde familjen flera ridhus och stall. I första hand är jag intresserad av att bygga broar, säger Emil.

FÖRSTA JOBBET NÄR han kom tillbaka från yrkeshögskolan blev Varbergs nya simhall. Sedan fick han en anställning på NCC i Göteborg och valde att ha kvar sitt boende i Halmstad och börja veckopendla.

"Det är större och roligare projekt här i Göteborg"

De var några stycken som jobbade på ett schema där de åkte hem på torsdagar efter lunch. NCC fixade ett boende där Emil betalade lite av sin lön, men med trakta-

mente tjänade han lite mer jämfört med tidigare. – Nu söker de folk därnere och mina gamla kollegor lär försöka ragga över mig igen. Men det är större och roligare projekt här i Göteborg. Det är mer infrastruktur och mer omväxling. Efter Liseberg blev det så att han flyttade tillbaka till Halmstadsavdelningen och tanken är att han ska vara i Harplinge året ut. Sen hoppas han på fler uppdrag i Göteborg.

EMIL ÄR 27 år har haft sitt första uppdrag som skyddsombud och kan tänka sig att ta på sig den rollen igen. – Det känns som ett erfarenhetsarbete. Jag lär mig hela tiden. På den här arbetsplatsen är vi flera som jobbat som skyddsombud och vi pratar mycket om arbetsmiljön. När han var ny tänkte han inte så mycket på skyddsgrejer. – Men det kommer mer och mer. Jag är medveten om när det är en "jag ska bara"-grej. Ju äldre jag blir desto mer ser jag till konsekvenserna och som skyddsombud måste jag tänka lite mer. Jag ser saker tydligare och vet när något inte stämmer.

Styrkan i att vara många

Du som läser detta är troligtvis redan medlem i Byggnads. Fantastiskt tycker vi. Kanske gör du precis som Emil här intill. Pratar om medlemskaps värde på arbetsplatsen, men ibland kan det vara kämpigt att alltid vara den som tar upp frågan. Det gör sig inte av sig självt. Därför måste alla alla förtroendevalda, medlemmar och anställda på Byggnads hela tiden hjälpa åt att försöka värva nya medlemmar och behålla de som är med. Tänk på att om din kompis också går med är det bra för dig och för oss alla.

BYGGNADS HAR I DAG drygt 104 000 medlemmar och vi har vuxit fyra år i rad. Som fackförening gäller det att hela tiden vara många, aktuella och visa att vi kan vara med och påverka branschen och samhället. Nu i december har förhoppningsvis årets avtalsförhandlingar precis avslutats och vi har nya kollektivavtal på plats. Avtalsförhandlingar är när

Byggnads och våra motparter (till exempel Byggföretagen) sätter sig och förhandlar om löner, arbetsmiljö, pensioner, arbetstider, OB-ersättning med mera.

DET HAR VARIT ETT speciellt år med Corona. Motparten med Svenskt näringsliv i spetsen gick ju in i förhandlingarna med ett nollbud. De ville alltså ge er noll kronor i lönoökning under kommande avtalsperiod och noll kronor retroaktivt.

Din löneökning de kommande åren beror mycket på hur det gick för oss att trycka på att byggbranschen hela tiden gått på högvarv. Förutsättningen för att vi ska kunna förhandla fram bra löner och förutsättningar för er på arbetsplatsen är just att vi är många.

Därför är det viktigt att vi alla hjälps åt att prata om facket på jobbet, att våga ställa frågan till alla kollegor om de är med i Byggnads. Om de inte är kan du fråga varför. Du kanske kan tipsa dem om att gå Påfarten. Det är en heldagsutbildning som ger alla bättre koll på vad facket gör.

Här är några av grunderna:

Som fackförening arbetar vi för bättre löner och säkrare arbetsmiljö. Vi förhandlar med arbetsgivarna om kollektivavtal, försvarar byggnadsarbetarnas rättigheter på arbetsmarknaden och ger medlemmar stöd vid sjukdom, arbetslöshet eller olyckor. För att nå våra mål engagerar vi oss också i arbetsmarknadspolitik, bostadspolitik, näringspolitik och välfärdsfrågor.

Byggnads strävar efter mångfald, jämlikhet och rättvisa. Alla ska känna sig välkomna på sin arbetsplats.

Som medlem i Byggnads får du:

- Årlig löneförhöjning genom kollektivavtalen.
- Försäkringar som skyddar dig både på arbetet och på fritiden.
- Du kan också teckna försäkringar som skyddar hem och familj.
- Rådgivning i frågor som rör din anställning, arbetsmiljö och försäkringar.
- Förhandlingshjälp och rättshjälp av våra ombudspersoner.
- Just nu kostar ett medlemskap 100 kronor i månaden dina tre första månader.
- Väljer du autogiro får du ett presentkort på 200 kronor.

Josef tar diskussionen

Josef Arvidsson är skyddsombud och försöker hela tiden lyfta fram arbetsmiljöfrågor och Byggnads frågor på arbetsplatsen.

– Ibland kan det vara jobbigt att alltid vara den som pratar om facket, säger han.

Josef jobbar som snickare på JM och under hösten har han byggt bostadshus vid Kviberg.

– Just nu monterar jag luckor och gör lite kökskompletteringar.

På grund av Corona tog han rast efter kollegorna för att vi skulle kunna sitta ifred. I lunchlådan hade han en vegetarisk lasagne.

– Jag försöker äta mest vegetariskt och om jag äter kött är det vilt, säger han.

Sedan några år är han skyddsombud vilket han började med när han jobbade på Serneke.

– Det fungerar bra med arbetsmiljön här på JM. De har ett väl inarbetat arbetssätt.

PÅ DEN HÄR arbetsplatsen är de flesta kollegorna med i facket.

– Det kan ändå vara jobbigt att oftast var den som lyfter fackliga frågor. Vissa är med i Byggnads bara för att man ska vara med, andra tycker att facket är förlegat och inte passar in i det fina, nyliberala Sverige.

– Men jag vill ju få upp facket till diskussion. De här frågorna påverkar ju alla på arbetsplatsen.

Kan du tröttna?

– Ja, ibland. Det kan vara jobbigt bemöta någon som inte klarar av att ta en diskussion, men jag försöker alltid hitta nyanser och komma fram till något som vi kan diskutera.

HAN HAR OCKSÅ kollegor som stöttar honom och det finns en bra MB och en bra lagbas på arbetsplatsen.

– Det behövs en motvikt. Det kan bli en viss jargong. Det är viktigt att få ett gott snack i bodarna, men många är

MONTERAR LUCKOR. Josef Arvidsson har varit på Kviberg under hösten och byggt bostadshus. När vi träffades var det slutspurten.

rädda för att prata politik. De tar det personligt om vi inte har samma åsikt. Men fackliga frågor måste inte vara politiska.

Josefs fackliga engagemang har gått i vågor. För ungefär 15 år sen hade han

en kollega som fick honom intresserad.

– Jag gick med på några kretsmöten. Sedan var det många år när jag aldrig gick på några möten.

Ingemar Hård

Ålder: 73 år.

Bor: Göteborg.

Yrke: Snickare. Hoppar fortfarande in som F-skattare.

Övrigt: Har skrivit sex böcker. Bland annat "Smutsigt hantverk", en kriminalroman som utspelar sig i byggmiljö i Göteborg. Boken bygger på en verklig brand i Haga och Ingemar och hans medförfattare Christian Diesen låter polisen i berättelsen utreda om branden var anlagd av ett byggföretag.

Aktuell: Ska åka runt och prata om facket på arbetsplatser i väst.

Anmälde sig som medlemsvärvare

Ingemar Hård har varit snickare och hantverkare hela sitt liv. Som medlem i Byggnads har han i många år reagerat på den minskande anslutningsgraden bland byggnadsarbetare.

Nu har han anmält sig frivilligt för att hjälpa Byggnads Väst åka runt och prata om facket på arbetsplatserna.

Ingemar började som grovis på 60-talet. Sedan blev han snickare och byggde båtar på Orust.

– Det var nästan ideellt arbete. När jag började jobba som byggnadssnickare i Göteborg tjänade jag dubbelt så mycket, säger han.

Nu är han 73 år gammal, men fortsätter hoppa in på jobb som F-skattare.

– Jag vill inte kalla mig pensionär. Jag säger byggnadsarbetare.

HAN HAR ALLTID intresserat sig för fackliga frågor.

– Sedan länge finns det en attack mot fackföreningsrörelsen. Bland annat monterar de ju ner lönesystemet. Det var det som gjorde att vi kunde hålla intresset uppe bland nya killar och tje-

jer. Även om det är ett slitigt jobb har vi som byggnadsarbetare alltid tjänat bra och det är ett arbete med hög status.

Han såg början till försämringarna under 80-talet när entreprenaderna började luckras upp med fler och fler underentreprenörer fram till det vi ser i dag då vi oftast har flera led med underentreprenörer på ett bygge.

– Samtidigt har vi gått mer och mer från det kollektiva mot det privata. Jag läste att organisationsgraden i Byggnads har gått från 87 procent till 67 procent i dag. Det har varit en långsam bearbetning från andra sidan så att vi ska sluta känna oss som kollektivanslutna arbetare.

MED DETTA i åtanke ringde han helt enkelt upp Byggnads Väst och frågade om han kunde få hjälpa till och åka runt på arbetsplatserna och prata om de här sakerna.

– Jag är ganska bra på att formulera mig. Jag vill prata om att det är nödvändigt att vara med i facket. Och det handlar om mer än att du får försäkringar och kan träffa en ombudsman och få hjälp. Om vi inte organiserar oss får var och en i slutändan förhandla för sin egen lön och vi kommer börja lägga oss under varandra lönemässigt, säger Ingemar.

Företagshälsovård ska förebygga

En värld där man inte känner igen sig riktigt, pandemi, presidentval och LAS-avveckling med mera, kan en viss känsla av igenkännande också vara en trygghet.

Jag tänker på företagshälsovård och det som inte fungerar med den. Nedanstående rader ingick i krönikan våren 2016 och i denna fråga är det mesta sig likt, samma problem.

Det finns beskrivet i samtliga våra kollektivavtal om arbetsgivarens skyldighet att träffa avtal med en företagshälsovård.

Enligt detta avtal skall företagshälsovården arbeta förebyggande och vara företagets expertfunktion inom arbetsmiljö och rehabilitering.

Så långt inga större krångligheter, en medicinskt utbildad person besitter större kompetens än någon av våra arbetsgivare, i allmänhet.

Sedan blir det krångligare, företagshälsovården skall vara oberoende och efterfrågestyrd. Det med oberoende kan vi lägga ut sidan, det kommer aldrig till stånd.

EFTERFRÅGESTYRD DÄREMOT, innebär att arbetsgivaren, utifrån sitt ansvar enligt Arbetsmiljölagen och våra kollektivavtal, efterfrågar vissa tjänster från sin företagshälsovård. Och här blir det riktigt krångligt, man vet uppenbarligen inte vilken/vilka verksamheter som ingår i företagets vardag.

Hur kan jag då påstå något sådant? Enkelt, om man hade haft kunskapen om vad man dagligdags sysslar med i företaget, då hade också riskerna i verksamheten blivit tydliga.

Om man dessutom hade levt upp till kraven i Systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM och genomfört kontinuerliga riskbedömningar, hade företagen fått underlag för den förebyggande hälsovård som efterfrågas i våra avtal.

Hur ser din företagshälsovård ut?

Var rädda om er, tvätta händerna, tänk på avståndet och håll ut.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

”Vi får bra stöd och det mesta fungerar bra”

Christer Carlsson har arbetat på Stenungsunds Hamntjänst sedan början av 90-talet.

Han tycker att arbetsmiljön stadigt förbättrats sedan dess.

Snart 30 år på samma arbetsplats alltså.

– Det var först en support för lotsar, sedan blev det en hamnverksamhet som växte och jag har jobbat med ställningar. Nu är vi 60 ställningsbyggare, säger Christer.

Han är huvudskyddsombud och tycker att Stenungsunds Hamntjänst har ett bra skyddsarbete. Och under sina 30 år som ställningsbyggare har han sett att det stadigt blivit bättre.

– Det tunga materialet med trä och stål är ju borta. Nu jobbar vi mest med aluminium. Vi har bättre lyfthjälper, alla lastbilar har en kran. Och tittar man på undersökningar och statistik som kommer så mår ställningsbyggare bättre både fysiskt och psykiskt.

STENUNGSUNDS HAMNTJÄNST GÖR fasadjobb på byggen men jobbar

även mycket i den petrokemiska industrin.

Där finns såklart kemikalier och farliga ämnen som var årets tema på Arbetsmiljöveckan.

– Där finns det en väldigt bra skydds nivå. Det har väl varit någon enstaka incident genom åren, men jag vet inte någon som blivit allvarligt skadad. Vi har haft några fall, men det har minskat och vi har alltid fallskydd och är fastkrokade när vi jobbar på ställningarna, säger Christer.

”Det har dykt upp en del problem med gästarbetare”

De har bara haft en allvarlig falloolycka på företaget sedan han började.

– Det var en som föll från fyra meter. Han fick rehabilitera sig och skolade sedan om sig och bytte jobb.

Nuförtiden utgår Christer från ett kontor.

– De senaste åren har jag fått ont i kroppen som de flesta andra och nu gör jag mest förarbeten, planerar och gör hållfasthetsberäkningar.

HAN TYCKER ATT samarbetet med ledningen på företaget fungerar bra.

– Det mesta fungerar bra. Sedan finns det alltid grejer vi kan förbättra. Men vi får bra stöd. Om jag ser något som vi kan förbättra finns det inget motstånd från ledningen. Ibland kan det finnas en viss tröghet men vi har en bra dialog.

Samtidigt som mycket blivit bättre ser Christer vissa försämringar i branschen som helhet.

– De senaste åren har det dykt upp en del problem i och med gästarbetare och korttidskontrakt.

KONKURRENSEN FRÅN LÅGLÖNELÄNDER gör att det blir ett glapp när det gäller säkerheten, det blir ett A- och ett B-lag.

– Det finns så många inhyrda firmor, många har personal från andra länder, de har kortare anställningar och är svårare att få med i facket. De har inte samma skyddskultur som vi har i Sverige.

”Jag har en bra chans att påverka”

Kjell Fredriksson tycker att rollen som skyddsombud är lärorik och att han verkligen kan vara med och påverka.

Kjell är VVS-montör och skyddsombud på Brämhults Värmeteknik.

– Jag har varit skyddsombud i fem-sex år. Det har varit väldigt lärorikt. Mycket är intressant. Jag känner att jag har en bra chans att påverka och jag får bra uppbackning av mina arbetskamrater, säger han.

Apropå kemikalier och farliga ämnen som var årets tema finns de på i princip alla arbetsplatser.

– Det är inget vi jobbat extra med. Det finns med hela tiden och vi har bra rutiner kring det. Det som ofta

glöms bort är damm. Många sopar i stället för att använda en dammsugare, det är ren bekvämlighet.

NÄR KJELL TOG på sig rollen som skyddsombud blev han först tillfrågad av arbetskamraterna.

– Jag tackade ja och det har jag aldrig ångrat. Jag hade ett fackligt intresse sedan tidigare och hade hört från andra att det var ett bra uppdrag.

Han tycker att det mesta kring skyddsarbetet fungerar bra på Brämhults.

– Jag får utbilda mig hela tiden och får mer och mer kunskap. När det kommer nya hjälpmedel tar de in dem och lär oss hur vi ska använda dem, säger Kjell.

**BLI FACKLIGT MEDVETEN!
PÅFARTEN**

Vill du veta mer om Byggnads? Gå Påfarten! Vad är då Påfarten? Svaret är att det är en endagsutbildning som ger dig bättre koll på vad facket gör och hur det vuxit fram. Du får veta vad avgiften går till och vad ett medlemskap ger tillbaka. Vi diskuterar dina rättigheter och skyldigheter. Och dina förmåner. Målet är att du går hem som en medveten medlem.

Ambassadör med kurage

Erik Larsson bygg hade en anställd som sa upp sig på grund av den jargong som fanns omkring honom.

Företaget bestämde sig då för att detta ska aldrig mer ska få hända.

En tid efter händelsen startade de projektet Byggkurage.

Linus Larsson är plattsättare och murare på Erik Larsson Bygg i Limmared som har cirka 50 byggnadsarbetare i företaget och ytterligare 20 anställda.

Den här torsdagen var de sex stycken som var i Dalstorp och byggde utställningsmontrar åt Svedbergs som säljer badrumsinredningar.

- Det ska vara klart på fredag så det blir tajt, säger Linus.

Linus har varit skyddsombud sedan 2015 då han valdes av kollegorna på ett UVA-möte.

I vintras hoppade han även på uppdraget som ambassadör för Byggkurage, både bland sina egna kollegor, men även på skolor och andra byggfirmor.

- Jag tyckte det lät bra och det har fungerat bra, inga större problem även om det förekommer en del kommentarer och ibland får man ha lite fingertoppskänsla med vissa. Det går inte över en natt att ändra ett beteende som suttit i länge, jag var själv lite skeptisk och tänkte nu får vi inte säga någonting längre. Men det handlar inte om det. Det mesta är sunt förnuft och att vi hjälps åt att skapa en bra stämning, säger Linus.

BYGGKURAGE STARTADES UPP efter en workshop med en av grundarna till Huskurage, Peter Rung.

Linus ser att medvetenheten har ökat bland kollegorna.

- Bara man är medveten, det räcker för att få till en förändring. Sen blir vi bättre på att ta emot lärlingar, fånga upp dem tidigt och skola in dem i det här också.

Linus har själv aldrig haft ont av någon machokultur på Erik Larsson bygg.

- Det är bra och ödmjukt stämning

”Nu tänker sig alla för mer. Samtidigt är det ju mänskligt att säga fel ibland, man får göra bort sig.”

KAKLAR. Linus Larsson på ett jobb där de byggde utställningsmontrar åt Svedbergs som säljer badrumsinredning. De skulle sedan fotas för reklamutskick.

hos oss. Jag har ju märkt när jag varit inhyrd på andra ställen att det kan vara lite hårdare jargong.

I sitt uppdrag som ambassadör får han åka runt på arbetstid och prata med kollegor.

- Jag lyfter frågan och pratar och lyssnar.

TANKEN ÄR ATT Byggkurage ska växa och i förlängningen bli nationellt. Då kan det bli att Linus får besöka andra företag och skolor och berätta hur det fungerar.

Hos Erik Larsson bygg är Byggkurages fem punkter även ackordsgrundande. Bra arbetsmiljö och klimat ger

bättre betalt när ackordet räknas ihop.

Och när det gäller arbetsmiljöarbetet ingår alltid den psykosociala delen tillsammans med säkerhetstänket.

DET VAR VD:N Lars Larsson och Sonja Larsson som startade Byggkurage. Både Lars och Sonja har åkt runt en del och berättat om projektet.

- Vi pratar inte så mycket om att stoppa machokulturen, vi vill att det ska vara lättare att ta till sig. Vi vill tala till allas vilja att göra väl, säger Sonja.

Men de ville ha en anställd som lever i byggarbetarnas vardag som ambassadör och Linus har varit på Erik Larsson sedan han tog examen 2011.

- Jag är rätt bra inne i firman och de känner och accepterar mig. Och i och med att jag är plattsättare och

murare träffar jag de flesta eftersom vi roterar mer än till exempel en snickare.

I BÖRJAN VAR han lite orolig för hur han skulle bete sig.

- Men jag tycker att jag får bra gehör, säger Linus.

Sonja håller med.

- Jag är imponerad av Linus att han tog på sig den här rollen. Han har ett ödmjukt sätt. Han är bra på att gripa an en fråga på ett sätt som är värdefullt.

Tanken med Byggkurage är att det ska vara kostnadsfritt. De tar inte betalt för att åka ut till en sko-

la. Inte heller företag har betalat, men i framtiden kan det bli en lite kostnad för dem.

- Men det måste vara billigt, annars prioriterar de bort det. Det är lite moment 22 att kunna få ut Byggkurage. Vi måste också få ihop det, säger Sonja.

”Jag är rätt bra inne i firman och de känner och accepterar mig”

BYGGKURAGE

Byggkurage bygger på Huskurage som grundades av Nina och Peter Rung. Det handlar i grunden om civilkurage och att säga ifrån om du ser någon som far illa.

Erik Larsson bygg fick klartecken att starta byggkurage.

De vill skapa en byggbransch som är öppen för alla.

Byggkurages fem punkter:

VI FÖLJER SÄKERHETSFORESKRIFTER

Vi tar inga risker. Vi väljer säkerhet framför machokultur och vågar be om hjälp när det blir svårt. Vi påminner våra arbetskamrater om att alltid använda skyddsutrustning och följa säkerhetsföreskrifter. Vi tänker till innan och väljer bort ogenomtänkta "jag ska bara".

VI BIDRAR TILL EN TRYGG ARBETSPLATS

Vi ser till att alla mår bra och känner sig trygga. Vi säger ifrån och tar snacket när någon uttrycker sig sexistiskt, rasistiskt, homofobiskt eller skämtar på någon annans bekostnad. Vi stöttar den som agerar mot hård jargong.

VI TÄNKER PÅ VAD VI SÄGER

Det vi säger påverkar hur andra mår på arbetsplatsen. Sexism, rasism, homofobi och skämt på någon annans bekostnad hör inte hemma på vår arbetsplats. Vi ser till att alla känner sig välkomna oavsett kön, sexuell läggning, funktionsvariation, religion, etnicitet eller nationalitet.

VI BER OM URSÄKT

Här visar vi hänsyn och respekt. Vi är lyhörda och ber om ursäkt om det behövs. Vi låter aldrig en arbetskamrat gå hem med en klump i magen.

VI ÄR RÄDDA OM VARANDRA

Tillsammans gör skillnad. Vi ser till att ingen hamnar utanför. Vi stöttar den arbetskamrat som utsätts för kränkningar och rapporter vid behov. Vi skämtar inte bort när en arbetskamrat mår dåligt, är trött, känner smärta eller är stressad. Vi frågar istället hur personen mår. Är vi oroliga kontaktar vi närmaste chef.

Läs mer på byggkurage.se

PÅ VÄG TILLBAKA. Lennart Tafsäng gick in i väggen 2015. Nu är han på väg tillbaka. Han hade ett halvtidsjobb på en skola som upphörde i vintras. Nu hoppas han hitta ett liknande arbete framöver.

Lennart brände ut sig på jobbet

För fem år sedan gick snickaren Lennart Tafsäng in i väggen. Han mådde psykiskt dåligt och fick inte den hjälp han behövde.

Det slutade med att han fick gå på dagen och det blev en rad förhandlingar mellan Byggnads och företaget. Nu är han på väg tillbaka.

Lennart bor i Strömstad. Han är arbetslös och sjukskriven på halvtid. Han berättar sin historia på Kaffedoppet vid tågstationen.

Sakta men säkert har han repat sig efter sin utbrändhet.

Han kom i kontakt med Galaxen som hjälpte honom med rehabiliteringen och att ge honom ett jobb.

– Jag var vaktmästare på en skola på halvtid och jag trivdes väldigt bra där, men den tjänsten tog slut i våras när de behövde spara pengar, säger han.

Nu hoppas han att han tillsammans med Galaxen ska hitta en ny arbetsplats.

DÅ VAR DET värre med honom i samband med att han gick in i väggen.

– Det blev för mycket på jobbet, jag mådde psykiskt dåligt och jag hade en chef som inte var juste. Jag fick aldrig hjälp med att rätta till mina problem. Jag kände att de hela tiden skulle testa mig och se hur mycket jag kunde prestera.

Visst fanns det vissa kollegor och

chefer som stöttade. En arbetskamrat sa till och med upp sig i protest när Lennart avskedades. Men Lennart uppfattade det som att företaget bara ville bli av med honom.

– Det kändes som att de letade en anledning att säga upp mig.

Han kände sig pressad och efter en incident på jobbet en fredag hävdade ledningen att han uppträtt "livsfarligt".

– Men ingen annan hade sett något. Jag och en kollega åkte upp på "psyk" och jag fick hjälp.

FÖRETAGET SA UPP honom med omedelbar verkan och hävdade personliga skäl.

– Jag fick avskedet med posten. Jag fick kvittera ut det. Det kändes tomt.

Från början hade han ingen lön och hade inte rätt till a-kassa.

– Det hade aldrig behövt gå så långt. Jag skulle fått mer hjälp och stöttning när jag började må dåligt.

Han hade varit sjukskriven ett par gånger innan det tog stopp.

– Men jag fick ingen hjälp med företagshälsovård. Företaget tyckte att de gjorde allt, men det kände inte jag att de gjorde.

Efter avskedet blev Lennart sjukskriven på 100 procent.

SOM MEDLEM FICK han hjälp av facket. Det blev både lokala och centrala förhandlingar mellan Byggnads och företaget. Byggnads hävdade bland annat att företaget hade ett större ansvar att stötta en anställd.

Det blev mycket att ord stod mot ord.

Det slutade med en förlikning.

Lennart fick ett skadestånd, ett engångsbelopp.

Han har funderat mycket på hur det kunde gå så illa.

– Jag var på toppen och plötsligt var jag på botten och tvingades ringa 112 och psykvården. Jag trodde att jag var osårbar och att en utbrändhet inte kunde drabba mig. Men vem som helst kan lätt hamna i samma situation.

TIDIGARE I LIVET har Lennart varit en väldigt aktiv människa. Han har haft flygcertifikat och flugit små privatplan. Han har också varit deltidsbrandman.

– Jag har alltid jobbat i alla år. Gott till jobbet och varit punktlig och inte

STRÖMSTAD TROGEN. Lennart Tafsäng har bott i Strömstad större delen av sitt liv.

haft frånvaro. Men den psykiska ohälsan är svår att få grepp om. Man tar på sig skulden själv. Jag skulle blivit hemskickad och sjukskriven och fått hjälp av företagshälsovården. Det känns som att jag hamnade mellan stolarna.

Hur mår du nuförtiden?

– Jag mår bättre. Jag pysslar med

lägenheten och hjälper grannar med snickerier och liknande. Jag går på Träffpunkten som är en mötesplats för psykiskt sjuka.

Han stämplar och hoppas få jobb som snickare någonstans.

– Jag gillar att skapa saker med händerna.

13 OKTOBER. Arbetsplatsbesök på Sven Brolids väg 15 i Sandarna, Göteborg. Skanska Sverige AB är huvudentreprenör och bygger studentlägenheter åt SGS. På bild Martin Andersson, MB-ledamot på företaget, och platschefen Erik Martin.

Tillsammans med Byggnads Västs ombudsman Janne Nyqvist samtalade de om ordning och reda, underentreprenörer och arbetsmiljö.

23 OKTOBER. Vi tecknade en skyddsombudsöverenskommelse med Viktor från företaget Paul Johanssons Byggtjänst i Dingle. Vi hade också en genomgång med den tilltänkta skyddsombudsandidaten Fredrik.

I mitten ombudsmannen Morgan Karlsson.

Högt söktryck på skolan

”Vi har aldrig haft så stort antal sökande till byggprogrammet. Vi brukar ha fullt nästan alla år, men vi har utökat med lärlingsverksamhet på plåt, vent, VVS, golv och betong och det har lockat ännu fler elever”

Det säger Krister Berghäll som är lärare på bygg- och anläggningsprogrammet på Tranemo gymnasieskola.

Eleverna återvände till skolan efter sommarlovet då restriktionerna för Corona ändrades för gymnasieskolorna. Några elever droppar in på Krister Berghällens rum och frågar om ID06 och hur de ska fylla in ansökan.

Programmet är fullt och det finns gott om byggföretag kring Tranemo och på andra sida gränsen i Småland.

Bygg- och anläggning är huvudspåret, men många har efterfrågat att vi kan ta emot lärlingar inom fler yrkesområden och det har vi fått igång nu. Alla lärlingsplatser är fulla och det har aldrig hänt tidigare, så det är rekord, säger Krister.

I ÅR HAR byggprogrammet börjar jobba lite mer och annorlunda med värdegrunder och hur eleverna uppträder mot varandra.

Byggekurage har varit på besök och föreläst om hur man ska mot-

verka machokultur och få en byggbransch som passar alla.

– Det var käckt och jag såg att eleverna lyssnade bättre när det kom någon utifrån. Nu har vi Byggekurages fem punkter på väggen här och om det händer något behöver vi inte ha en diskussion om det varje gång. Oftast räcker det med att jag pekar på dem så tänker eleverna till, säger Krister.

VÄRDEGRUNDSARBETE I SIG är inget nytt. Det har skolan haft länge.

– Men nu är det mer fokus på det och vi har höjt upp det ett snäpp.

Krister ser ett annat värde med att koppla in Byggekurage som ju startade på Erik Larsson Bygg i Limmared.

– Eleverna fick höra direkt från ett företag vilka krav som kan ställas på dem när det ska ut och söka jobb framöver.

Det är en process som startat och som pågår hela skoltiden.

– Alla elever är inte mogna för att ta in allt, men alltid snappar de upp något.

Tranemos byggprogram är sedan tidigare en ”Byggrekommenderad skola” och har förnyat detta. Det finns vissa kriterier som Byggnads yrkesnämnd (Byn) är med och sätter upp och fungerar som en kvalitetsstämpel.

– Det kostar lite, men vi tycker det är värt det. Det ger mycket. Då vet alla att vi är aktuella och har en bra utbildning, säger Krister.

LÖNETOPPEN

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kronor i timmen eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, byggnads.se. För frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson: 010-601 14 13.**

PRESTATIONSLOEN TBMA* 1 augusti–31 oktober 2020

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst
1	Hansson & Söner Entreprenad AB	Kajen etapp 2 bttg	892	330,12
2	Hansson & Söner Entreprenad AB	Ombyggnad tandvårdsgruppen	884	300,20
3	GH Olofsson Bygg & Entreprenad AB	Stomkomplettering S3	830	269,58
4	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Igelstorp, Skattegården	1 542	268,32
5	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Ombyggnad 39 lägenheter	2 507	268,25
6	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Nybyggnad förskola	1 813	266,99
7	Göteborgs Fasadputs	Kongahälla E2	2 159	265,83
8	Skeppsviken Bygg i Skövde AB	G20	3 325	264,71
9	Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Ekedal Äldreboende	938	263,75
10	A Olsson Grund & Betong AB	Skövde hem arena	637	262,20
11	A Olsson Grund & Betong AB	Skövde hem arena	935	261,72
12	A Olsson Grund & Betong AB	Skövde hem arena	2 433	261,68
13	Majvik Bygg AB	SGS Olofshöjd	2 658	258,66
14	Majvik Bygg AB	Askimsviken	2 741	253,81
15	Peterson & Hansson Byggnads AB	Baccus hus 4	2 012	251,19

*TBMA = trödbetong, murare, anlägg

PRESTATIONSLOEN övriga yrken 1 augusti–31 oktober 2020

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst
VVS	Inga inmätta timmar under perioden -----			
Golv	Sandå Sverige AB	43030950/AN	23	316,00
Golv	Sandå Sverige AB	43030636/AN	14	315,53
Golv	Sandå Sverige AB	43030953/AN	12	306,90
Platt	Sandéns Golv i Halmstad AB	KV Grönskan	768	242,43
Glas	Inga inmätta timmar under perioden -----			
Papp	Inga inmätta timmar under perioden -----			
Ställning	Inga inmätta timmar under perioden -----			

Väst
BYGGNADS

Postens returadress
Byggvästen
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG

VÄLKOMMEN PÅ MEDLEMSMÖTE I DIN KRETS

Under Coronakrisen är det många kretsmöten som riskerar att bli inställda. Kontakta din krets innan du går på ett möte. Mer info finns på hemsidan, byggnads.se/vast (under Medlem).

Verksamhetskretsar

GÖTEBORG 27 januari 17.00,
fika från 16.30.

Plats: Olof Palmes plats 1.
Tema: Årsmöte.

FYRBODAL 28 januari 17.00.

Plats: Information kommer på Byggnads Västs hemsida.
Tema: Årsmöte.

SJUHÄRAD 28 januari 17.00.

Plats: Arbetarrörelsens Hus i Borås.
Tema: Årsmöte.

FYRBODAL 17 mars 17.00.

Plats: Information kommer på Byggnads Västs hemsida.
Tema: Fyrbodals kretsen informerar Tanum, kongressmotioner & demokrati. Plats: Återkommer med plats i Tanum.

Alla tider här är preliminära. För mer information om kretsmöten. Se Byggnads Västs hemsida.

Kommunkretsar

HISINGEN

20 januari.

Plats: Återkommer med tid och plats. Se Byggnads Västs hemsida.

UDDEVALLA

21 januari 18.00.

Plats: Folkets hus Uddevalla.
Tema: årsmöte.

VÄSTRA SKARABORG (LIDKÖPING)

21 januari 18.00

Plats: Folkets hus, Lidköping.

Tema: årsmöte.

BENGTSFORS-ED

21 januari 16.30.

Plats: Gästhuset Tjuren, Ed.

PRO GÖTEBORG OCH BYGGNADS PENSIONÄRER

Alla möten är inställda tills vidare på grund av Corona. För ytterligare information läs tidningen och Byggnads hemsida eller ring **Ingemar Rönn** på **0760-22 10 53**.

Så blir du medlem i facket

INTRÄDESANSÖKAN

Enklast är att sms:a BYGG till 713 50, så ringer vi upp dig!

Du kan också fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

MEDLEMSAVGIFTEN

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift.

Logga in på medlems-sidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp:

010-601 14 14.

Just nu pågår en kampanj där alla nya medlemmar endast betalar 100 kronor i månaden i tre månader.

AUTOGIRO

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Just nu pågår en kampanj som innebär att alla medlemmar som väljer att byta betalsätt till autogiro får ett "Superpresentkort" till ett värde av 200 kronor.

Du vet väl att även om du är medlem i Byggnads är du inte automatiskt med i A-kassan. Du måste gå med i A-kassan separat för att få ersättning om du skulle bli arbetslös.